

Pristup analizi za četvrt Belveder u gradu Rijeci

Vidić, Mihael

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Civil Engineering / Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:157:159832>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Civil Engineering - FCERI Repository](#)

image not found or type unknown

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET U RIJECI**

Mihael Vidić

Pristup analizi za četvrt Belveder u gradu Rijeci

Završni rad

Rijeka, 2019.

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET U RIJECI**

Stručni studij Građevinarstvo

Osnove prostornog planiranja

**Mihael Vidić
0114028864**

Pristup analizi za četvrt Belveder u gradu Rijeci

Završni rad

Rijeka, srpanj 2019.

IZJAVA

Završni rad izradio sam samostalno, u suradnji s mentorom i uz poštivanje pozitivnih građevinskih propisa i znanstvenih dostignuća iz područja građevinarstva. Građevinski fakultet u Rijeci je nositelj prava intelektualnog vlasništva u odnosu na ovaj rad.

Mihael Vidić

U Rijeci, 01.07.2019.

ZAHVALA

Zahvaljujem se svojem mentoru dipl. ing. arch. Marko Franković koji mi je pomogao pri izradi ovog završnog rada sa svojim savjetima. Također se želim zahvaliti i svim djelatnicima Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci koji su svojim radom pomogli u stjecanju mog znanja o građevinarstvu te života u struci i oko nje.

Posebno se želim zahvaliti svojoj obitelji i prijateljima koji su me uvijek podržavali.

Hvala svima!

SAŽETAK

Naslov rada: PPU Grada Rijeke – primjena/realizacija unutar kvarta Belveder

U završnom radu razrađena je primjena/realizacija prostornog plana uređenja unutar kvarta Belveder. Terenskim istraživanjem kao i prikupljenim podacima napravljena je analiza prostora u četvrti Belveder.

Postupak se sastojao od analize prikupljenih podataka koji su pokazatelj problematike na Belveder-u. Naravno, osim problematike razrađena je i pozitivna strana prostornog uređenja u četvrti kao i rješenja istih koja su uočena pri izradi završnog rada. U konačnici, ovaj završni rad je izrađen tako da upozori na neke važne činjenice u četvrti Belveder kao i u drugim četvrtima Grada Rijeke.

Ključne riječi: prostorni plan uređenja, terensko istraživanje, analiza podataka, četvrt Belveder, problematika

ABSTRACT

Title: Access Analysis for the Belveder district in the City of Rijeka

In this final thesis, elaborated was the access Analysis for the Belveder district in the City of Rijeka. Area research in Belveder district was carried out by field research and data collection.

The process consisted of analysis of the data collected, which is an indicator of the problem at Belveder. Apart from the facts, a positive side of the spatial planning in the neighborhood was elaborated as well as the solutions to problems encountered in the final work.

Finally, this final work was designed to warn of some important problems in the Belveder district as well as in other districts of the City of Rijeka.

Key words: spatial planning, field research, data analysis, Belveder district, issues

SADRŽAJ

POPIS SLIKA	1
1. UVOD	3
2. POVIJEST GRADA RIJEKE	4
2.1. Opći dio	4
2.1.1. Gospodarstvo.....	4
2.1.2. Stanovništvo	5
2.1.3. Tlocrtno razvijanje Grada Rijeke	6
2.1.4. Rijeka nekada i danas	7
3. ANALIZA PROSTORA BELVEDER.....	8
3.1. Urbanistički plan Paola Grassija iz 1904.	8
3.2. Općenito o četvrti Belveder.....	9
3.3. Javni sadržaj.....	11
4. ANALIZA PROSTORNOG UREĐENJA.....	25
4.1. Parking.....	25
4.2. Komunikacija.....	28
4.3. Javni sadržaj.....	29
4.4. Ceste i putevi.....	31
4.5. Prostor za osobe s invaliditetom	35
4.6. Zelenilo.....	37
5. RAZLIKA IZMEĐU ČETVRTI BELVEDER I DRUGIH GRADSKIH ČETVRTI.....	38
6. ZAKLJUČAK	41
7. LITERATURA	42
8. GRAFIČKI PRILOZI	44

POPIS SLIKA

Slika 1: Plan izrade nove Rive 1877. [2]	6
Slika 2: Rijeka oko 1900. [3]	6
Slika 3: Rijeka danas [4]	6
Slika 4: Rijeka nekada [5]	7
Slika 5: Rijeka danas [5]	7
Slika 6: Granica Mjesnog odbora Belveder i Katastarska općina [8]	9
Slika 7: Katastarske čestice [8]	10
Slika 8: DOF (Digitalni ortofoto) [8]	10
Slika 9: Škola nekada [9]	12
Slika 10: Škola sada [10]	12
Slika 11: Bogoslovno sjemenište "Ivan Pavao II" (slika od autora)	13
Slika 12: Hospicij " Marija Krucifiksa Kozulić " (slika od autora)	13
Slika 13: Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka (COOZ) (slika od autora)	14
Slika 14: Osnovna škola- Scuole elementare „Belveder“ nekada [12]	16
Slika 15: Osnovna škola- Scuole elementare „Belveder“ sada [12].....	16
Slika 16: Sportsko-rekreacijski centar Belveder prije obnove [13]	17
Slika 17: Sportsko-rekreacijski centar Belveder poslije obnove [13]	18
Slika 18: Sportsko-rekreacijski centar Belveder (slika od autora)	18
Slika 19: Tržnica Belveder nekada [14]	20
Slika 20: Tržnica Belveder danas (slika od autora)	20
Slika 21: Campetto DOF [15]	21
Slika 22: Campetto iz zraka [16]	22
Slika 23: Campetto s ceste (slika od autora)	22
Slika 24: Sve stambene i javne zgrade na Belveder-u [8]	23
Slika 25: Kamen spoticanja u spomen na Riječane stradale u holokaustu (slika od autora).....	24
Slika 26: Parking (slika od autora)	26
Slika 27: Djelomično parkiranje na pješačku stazu (slika od autora)	26
Slika 28: Označena parkirna mjesta (slika od autora)	27
Slika 29: Označena bočna parkirna mjesta (slika od autora).....	27
Slika 30: Nedovoljno prostora za pješake (slika od autora)	28

Slika 31: Sportsko-rekreacijski centar Belveder (slika od autora)	29
Slika 32: Igralište za djecu ispod Sportsko-rekreacijskog centra Belveder (slika od autora).....	29
Slika 33: Poslovni prostori (slika od autora)	30
Slika 34: Javni sadržaj u smislu ordinacija (slika od autora).....	30
Slika 35: Javni sadržaj (slika od autora).....	31
Slika 36: Cesta na Campettu (slika od autora)	32
Slika 37: Cesta kao pokazatelj komunikacije i parkirnih mjesta (slika od autora)	32
Slika 38: Tizianova ulica (slika od autora)	33
Slika 39: Manjak prostora za pješake (slika od autora)	33
Slika 40: Karakteristično stubište za Rijeku (slika od autora)	34
Slika 41: Rampa za svladavanje visinske razlike u vidu dizala (slika od autora).....	35
Slika 42: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom (slika od autora).....	36
Slika 43: Problem pješačke zone (slika od autora)	36
Slika 44: Prikaz prostora i zelenila (preuzeto s Google Maps-a).....	39
Slika 45: Prikaz linije zgrada (preuzeto s Google Maps-a).....	39
Slika 46: Prikaz parkirnih mjesta (preuzeto s Google Maps-a).....	40
Slika 47: Prikaz raskrižja (preuzeto s Google Maps-a).....	40

1.UVOD

Tema ovoga rada je analiza prostornog plana uređenja gradske četvrti Belveder u Rijeci. U ovome radu razrađena je analiza kao i problematika četvrti Belveder, prednosti i mane s kojima se stanovnici te četvrti svakodnevno susreću. Razlog izbora četvrti Belvedere kao predmet proučavanja za analizu prostornog plana je lokacija koja je u centru grada Rijeke te je samim time iznimno zanimljiva za proučavanje kao primjer tipičnog rasta neke četvrti u centru. U samome radu je opisano kako se grad razvijao kroz povijest te koji su bili urbanistički planovi. Razne analize i terenska istraživanja dovela su u pitanje kvalitetu života u četvrti Belveder te koliko je dobra kao takva za budućnost. U ovome radu su iznesene sve važne činjenice koje su obrađene prikupljanjem raznih podataka i terenskoga istraživanja. Jedan od ključnih dijelova rada je količina javnih sadržaja koji se nalazi u četvrti kao i cestovni prilazi objektima, kakvi su temelji četvrti zbog pristupačnosti objektima te povezanost četvrti s drugim dijelovima grada. U radu se razmišlja i o drugim problemima koja ima velika većina gradova, a posebno četvrti u centru grada. U fokusu ovoga rada je način razmišljanja kako se četvrt mogla poboljšati kroz važne stavke i tako olakšati život stanarima.

2. POVIJEST GRADA RIJEKE

2.1. Opći dio

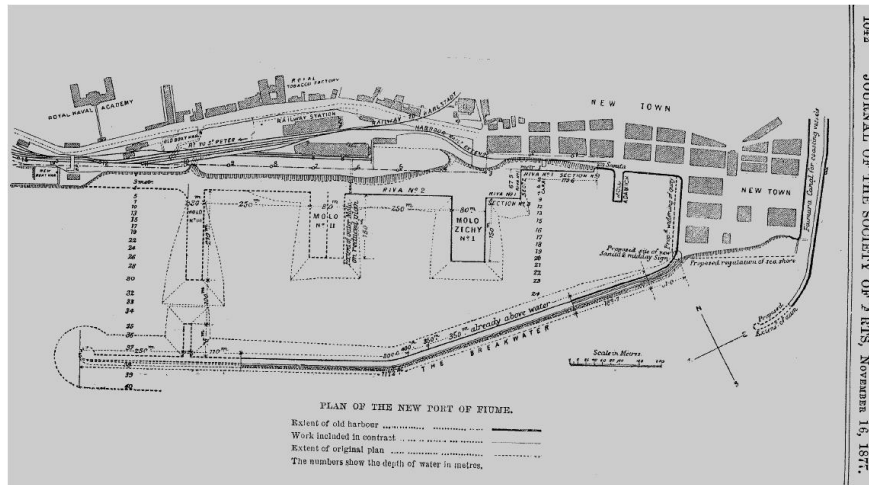
2.1.1. Gospodarstvo

Grad Rijeka predstavlja lučko središte, grad brodogradnje i industrije. Najveća je hrvatska luka, te treći po veličini grad u Hrvatskoj. Zajedno s okolicom broji oko 200 000 stanovnika. Mađarska vlada je u 19. stoljeću zbog zemljopisnog položaja i dubine mora u Kvarnerskom zaljevu razvila Rijeku u jednu od najvećih europskih luka i industrijsko središte. Do propasti industrije i naglog pada lučkog prometa dolazi početkom devedesetih godina 20. stoljeća, pa se u novije doba Rijeka okreće razvoju turizma. Riječka industrija se nakon Drugog svjetskog rata razvijala u nekoliko grana kao što su metaloprerađivačka industrija, brodogradnja, drvna i prehrambena industrija. Tijekom rata uništeno oko 70 posto riječkog industrijskog kapaciteta, a neke od njih poput brodogradilišta i rafinerije bila su teško oštećena. Tvornice torpeda, papira i duhana zbog nedostatka materijala nisu mogle nastaviti s radom. Obnova Rijeke i njene industrije potrajala je oko deset godina. U industrijskoj strukturi obnavljaju se tradicionalne riječke industrije kao što su: hidroelektrane, termoelektrane, brodogradnja, tvornica papira, rafinerija nafte, proizvodnja brodskih uređaja i motora. Razvoj brodarskih poduzeća te željezničke pruge osiguravaju Rijeci razvoj tercijarnog sektora. Koliko se Rijeka razvila kao lučko središte govori podatak kako je 1946. ukupni promet iznosio 622 200 tone, već 1955. dostiže 3,5 milijuna tona da bi se do 1980. popeo na 20,4 milijuna tona. Danas je riječ o prometu nešto većem od 9 milijuna tona. [1]

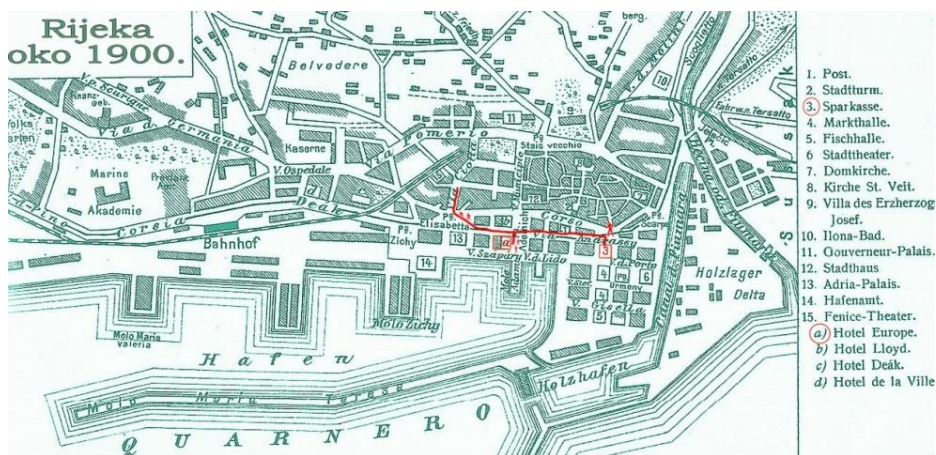
2.1.2. Stanovništvo

Porast riječkog stanovništva je bio najveći tijekom 50-tih godina, dok se kasnije porast stanovništva usporava. Razlog za usporavanje broja stanovništva nije samo smanjeni dotok stanovništva sa sela već i bolje povezivanje grada s okolicom zbog čega raste broj ljudi koji rade u gradu a žive izvan njega. Tijekom 60-tih i 70-tih godina uslijed velikih građevinskih radova u centru Rijeke otkriveni su nalazi nekadašnjih rimskih termi i bedema. Međutim, 80-ih godina ni općinske vlasti nisu željele da gradsko stanovništvo premaši brojku od 200 000 jer su se više htjeli posvetiti poboljšanju kvalitete života postojećeg stanovništva. Između 1970. i 1980. je vrijeme velikih investicija i razvoja. Početkom 80-ih Rijeka je po broju zaposlenih u odnosu na broj stanovnika bila drugi grad u Hrvatskoj, odmah iza Zagreba. Poslijeratno povećanje stanovništva moralo je biti popraćeno odgovarajućom obrazovnom infrastrukturom kao i otvaranjem bolnica te sportskih igrališta. [1]

2.1.3. Tlocrtno razvijanje Grada Rijeke

Slika 1: Plan izrade nove Rive 1877. [2]

Slika 2: Rijeka oko 1900. [3]

Slika 3: Rijeka danas [4]

2.1.4. Rijeka nekada i danas

Slika 4: Rijeka nekada [5]

Slika 5: Rijeka danas [5]

3.ANALIZA PROSTORA BELVEDER

3.1.Urbanistički plan Paola Grassija iz 1904

Na prijelazu 19. i 20. stoljeća u graditeljskoj djelatnosti donesen je novi urbanistički plan za razvoj grada Rijeke. Prema planu se predviđala izgradnja novih rezidencijalnih gradskih četvrti na povišenim, još neizgrađenim zonama, kako bi se stanovanje što više udaljilo od lučkog i industrijskog dijela grada i time povećala kvaliteta života. Zadani su novi temelji u četvrtima koji se nalaze u centru grada. Izgradnja u tim četvrtima obilježilo je podizanje višestambenih najamnih zgrada i vila za stanovanje, ali i radničkih kuća u nizu. Obilježje te gradnje i ono što u velikoj mjeri i danas određuje grad Rijeku jest izgradnja na parcelama koje se kaskadno uzdižu iznad razine mora. U centru grada su se uglavnom gradile moderne stambeno - poslovne zgrade kao i što su se obnavljala pročelja starijih zgrada secesijskom dekoracijom. Urbanistički plan predviđao je i uređivanje kao i modernizaciju industrijsko - poslovnih zona koji se nalaze uz Rječinu, obalu mora i željezničku prugu. Podignuti su brojni industrijsko - poslovni objekti. U tom periodu podignut je i velik broj javnih građevina. Kako se grad širio na povišene zone, javili su se određeni konstruktivni problemi i problemi u rješavanju gradske komunikacije. Zbog konfiguracije terena pojedini temelji zgrada su bili nerijetko ispod razine ulice, a pročelja su odmaknuta od ulice po nekoliko metara. Taj problem je riješen izgradnjom ulaznih mostića, pa su ulazi u zgrade u razini drugog ili trećeg kata. To je jedna od prepoznatljivih karakteristika riječke arhitekture. Upravo je visinska razlika i brdovita konfiguracija terena u najvećoj mjeri odredila današnji karakteristični izgled grada. Ostvarenje urbanističkog plana Paola Grassija ostavilo je Rijeci u vlasništvu „izborenu bitku za pravo na osunčanje, pogled i zelene površine“. Taj se plan vodio na dvije grane: u središtu grada s definiranom matricom blokovske izgradnje ortogonalnog rastera i na slobodnim padinama brdovita zaleđa s panoramskim vizurama na grad i Kvarnerski zaljev. [6]

3.2. Općenito o četvrti Belveder

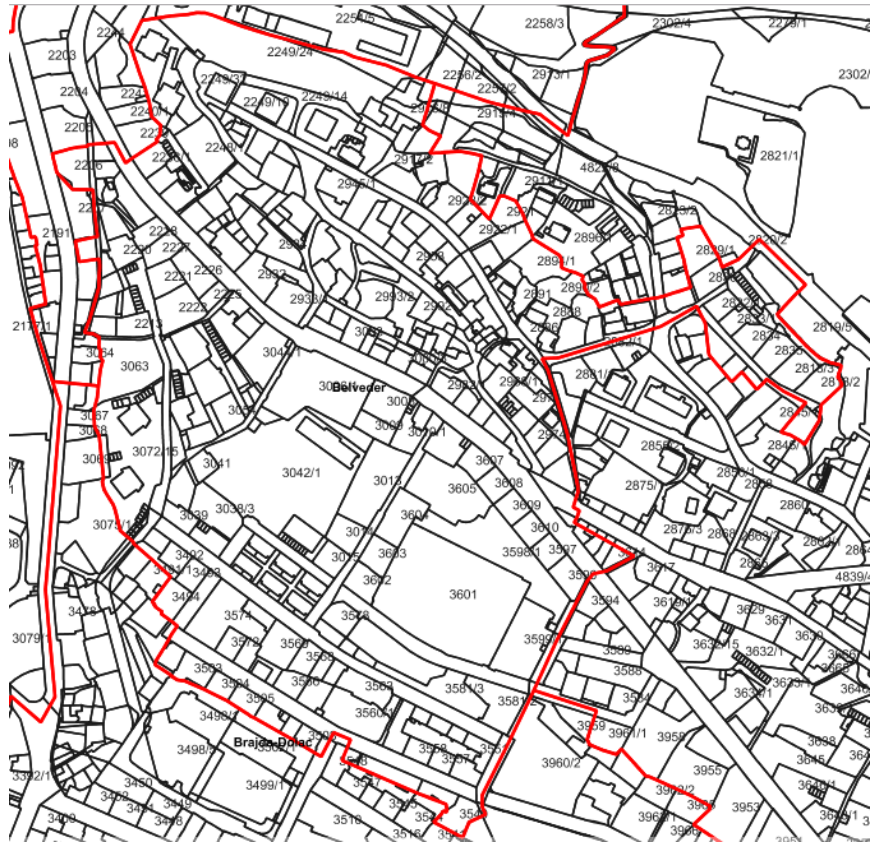
Riječka četvrt Belveder je dio grada koji je smješten u samome centru. No, iako se nalazi u centru grada njemu nedostaje čitav niz ključnih sadržaja kao što su Dom zdravlja, pošta, banka, trgovački centar itd. Iako mu nedostaje nekoliko važnih sadržaja s obzirom na malu površinu i smještaj gotovo u centru Rijeke, ti nedostaci ne dolaze do izražaja jer je stanovnicima Belvedera baš sve nadohvat ruke.

Riječ belveder po kojoj je ta četvrt u centru Rijeke dobio ime je doslovan prijevod talijanske riječi koja znači Lijep pogled. Mjesni odbor Belveder površine je 319,289 ha i ima 3.501 stanovnika te se po broju stanovnika ne može ubrojiti u najmanje četvrti.

Iako na Belvederu nema onoga što bi trebalo biti u svakoj četvrti, može se pohvaliti onime što u cijeloj Rijeci samo on ima. Na Belvedereu se tako nalazi Teologija u Rijeci – područni studij Katoličko Bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Bogoslovno sjemenište “Ivan Pavao II” u kojem je papa čije ime Sjemenište nosi, spavao tijekom svog posjeta Hrvatskoj 2003. godine. [7]

Slika 6: Granica Mjesnog odbora Belveder i Katastarska općina [8]

Slika 7: Katastarske čestice [8]

Slika 8: DOF (Digitalni ortofoto) [8]

MJESNI ODBOR BELVEDER

GF GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI			
Završni/Diplomski rad NAZIV RADA		Sadržaj nacрта: MJESNI ODBOR BELVEDER	
Student: Mihael Vidić		Kolegij: OSNOVE PROSTORNOG PLANIRANJA	
Mentor: dipl. ing. arch. Marko Franković	Datum: 15.6.2019.	Mjerilo: MJ 1:1000	List: 1

3.3. Javni sadržaj

Katolička osnovna škola Josip Pavličić

Ova monumentalna dvokatnica s visokim pročeljem izgrađena je u stilu neorenesanse za potrebe visokog školstva te je svoju prosvjetnu funkciju zadržala do danas. Predstavlja zgradu akropolskog tipa zbog svoga položaja na uzvišenju. Zgradi se prilazi preko širokih stubišta koja su smještena u parku. [7]

„Pročelje zgrade obilježava nizanje prozora koji su na svakoj etaži različito izvedeni dok je horizontalna podjela vidljiva u glatkoj horizontalnoj rustici, a ujedno i vertikalna podjela koja je ostvarena istaknutim središnjim i ugaonim rizalitima. Ujednačenim odnosom horizontala i vertikala na pročelju postignuta je harmonija. Portal zgrade čine dva masivna dorska stupa na kojima leži manji zabat ukrašen florealnim motivima i ornamentima.“[11]

U zgradi se nalazi velik broj prostranih učionica koje su namijenjene različitim nastavnim sadržajima te su one okrenute na južnu sunčanu stranu što upućuje na to da je riječ o suvremenom pristupu u prostornom koncipiranju učilišta iako je zgrada napravljena 1903. godine.

Zgradu bivše Državne mađarske kraljevske pomorske akademije koristio je Filozofski fakultet u Rijeci za svoje djelatnosti sve do 2011. Katolička osnovna škola Josip Pavličić djeluje u zgradi od 2015. godine, čime je zgrada zadržala svoju funkciju. [7]

Slika 9: Škola nekada [9]

Slika 10: Škola sada [10]

Bogoslovno sjemenište “ Ivan Pavao II “

Sjemenište je dobilo naziv po papi Ivanu Pavlu II koji je 2003. godine boravio tijekom svog posjeta Hrvatskoj. U Sjemeništu je za tu priliku prije 16 godina uređena posebna soba u kojoj je Papa boravio. Jedino što se u sobi više ne nalazi od namještaja je oltar pred kojim se papa Ivan Pavao II. svakodnevno molio tijekom svog boravka, a koji se danas nalazi u obližnjoj kapelici. [7]

Slika 11: Bogoslovno sjemenište “Ivan Pavao II” (slika od autora)

Hospicij “ Marija Krucifiksa Kozulić “

Već nekoliko godina na Belvederu djeluje i Ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb – Hospicij “Marija K. Kozulić“ s kapacitetom 9 soba. [7]

Slika 12: Hospicij “ Marija Krucifiksa Kozulić “ (slika od autora)

Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka (COOZ)

Na Belvederu se nalazi još i Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka (COOZ), jedina ustanova na području Primorsko-goranske županije u kojoj se provodi odgoj, obrazovanje, rehabilitacija, rehabilitacija te radno i stručno osposobljavanje djece i mladeži s intelektualnim teškoćama i drugim teškoćama u razvoju. [7]

Slika 13: Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka (COOZ) (slika od autora)

Osnovna škola- Scuole elementare „Belveder“

Kad je u pitanju osnovnoškolsko obrazovanje djeca s Belvedera nemaju škole u svojoj četvrti nego se upisuju u susjednim mjesnim odborima – OŠ Brajda i OŠ Kozala. Na području Kozala nalazi se i talijanska osnovna škola u kojoj je nastavu moguće pohađati i na hrvatskom jeziku, a nosi naziv OŠ-SE Belvedere. [7]

Zgrada "stare" Osnovne škole "Belvedere" sagrađena je daleko u početkom 20. Stoljeća. U to vrijeme uopće nije bila predviđena kao zgrada za jednu školsku ustanovu već je kao dvokatnica bila predviđena kao jedna od mnogih stambenih zgrada na Belvederu. Prije početka drugog svjetskog rata nadograđen je još jedan kat i za vrijeme II. svjetskog rata u njoj djeluje Učiteljska škola - Istituto Magistrale "Egisto Rossi". Za vrijeme rata se i vojska koristila jednim dijelom zgrade. Međutim, i dalje je zgrada u to vrijeme više izgledala na veću stambenu zgradu nego na školu. Godine 1947. počela je radom s radom III sedmogodišnja talijanska škola - Scuola settenale italiana koja je obuhvaćala djecu pripadnika talijanske etničke skupine. U školskoj godini 1997/98. slijedi preuređenje prostora Osnovne škole - Scuole elementare Belvedere. Veći prostor u školi preuređen je u pristojnu dvoranu za tjelesni odgoj jer se do tada nastava izvodila u obližnjoj zgradi. [12]

Slika 14: Osnovna škola- Scuole elementare „Belveder“ nekada [12]

Slika 15: Osnovna škola- Scuole elementare „Belveder“ sada [12]

Sportsko-rekreacijski centar Belveder

I dok učenici s Belvedera u školu odlaze u susjedne četvrti, njihovi prijatelji iz tih susjednih četvrti kao i iz cijele Rijeke dolaze na Belveder kako bi trenirali. [7]

Centar je izgrađen 1936. i zaštićen je objekt kulture od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

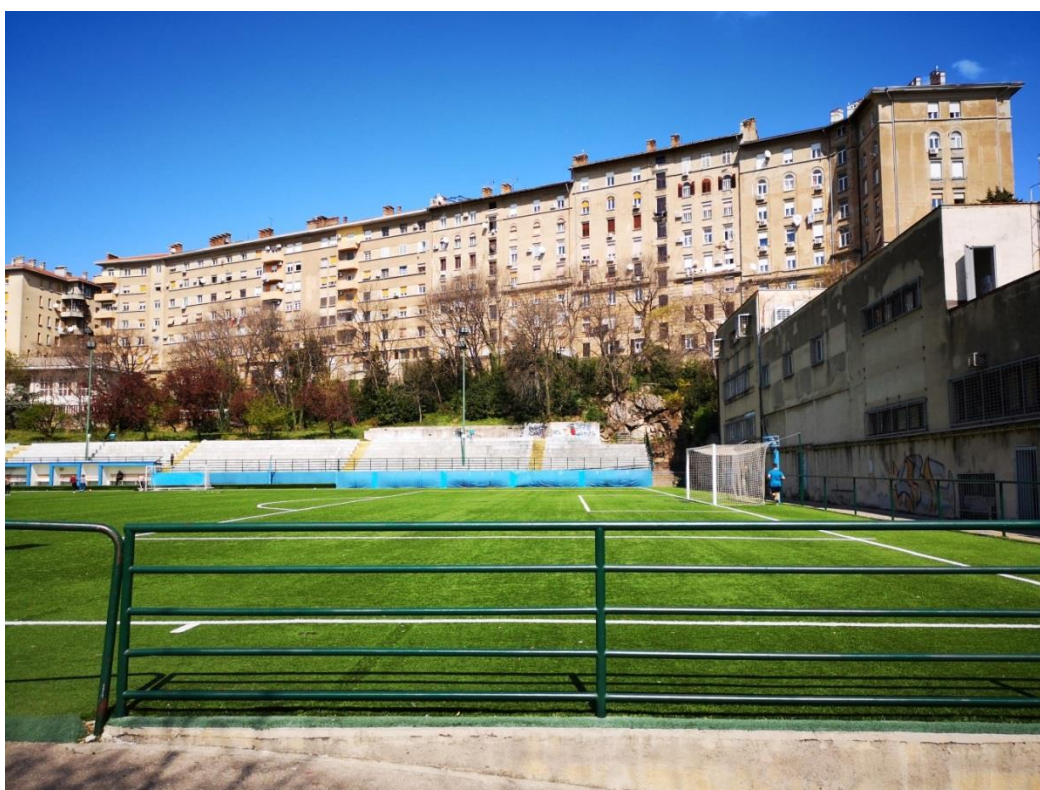
Bruto razvijena površina građevine iznosi 10.696 m², a razvijena površina građevine, odnosno u tlocrtu iznosi 2.220 m². Površina vanjskog prostora iznosi 3.514 m². Osim nogometnog terena s umjetnom travom ima gimnastičku dvoranu te malu dvoranu za rekreaciju, ali i fitness centar te ambulantu za kiropraktiku. U sklopu SRC-a se osim svlačionica i uredskih prostorija nalazi i restoran te prodajni prostori, a na tribinama ima 2.000 sjedećih mjesta dok gimnastička dvorana raspolaže sa 100 sjedećih mjesta. [13]

Slika 16: Sportsko-rekreacijski centar Belveder prije obnove [13]

Slika 17: Sportsko-rekreacijski centar Belveder poslije obnove [13]

Slika 18: Sportsko-rekreacijski centar Belveder (slika od autora)

Za razliku od brojnih sportskih i rekreacijskih aktivnosti, u ovom dijelu grad nedostaje parkirališnih mjesta i to pogotovo u vrijeme kada ljudi rade većina ljudi svoja vozila parkira na Belvederu te se pješice zapute prema centru koji je u neposrednoj blizini. Ostali nedostaci ove četvrti su neodržavanje zelenih površina, cesta, prometne gužve i buka.

Uz sve navedeno treba navesti da se na Belvederu nalazi i gradski dječji vrtić (Centar predškolskog odgoja "Maestral", podcentar Belveder), a osim djece u četvrti su aktivni i umirovljenici koji nedaleko od vrtića imaju svoj Klub starijih osoba. [7]

Simbol četvrti- Tržnica Belveder

Kako svaka četvrt ima svoj simbol po kojem ga ljudi prepoznaju tako i ima i Belveder svoj. Iako je već niz godina zatvorena Tržnica Belveder je simbol ovog dijela grada. Smještena u samom centru Belvedera ova zgrada je izgrađena još 1933. godine i podsjeća na vremena kada je svaka četvrt imala svoju tržnicu dok nije došlo vrijeme velikih trgovačkih centara koji su ubrzo i ugasili radnju lokalnih tržnica. Tržnica Belveder je posebnoga izgleda koju je najbolje opisala riječka povjesničarka umjetnosti Julija Lozzi Barković u svojoj knjizi "Međuratna arhitektura Rijeke i Sušaka" u kojoj ona upravo ovu zgradu, uz crkvu na Kozali i riječki neboder, navodi kao primjer arhitekture koja "kuketira" s fašizmom pa je sama zgrada Tržnice Belveder navodno napravljena tako da nalikuje na Mussolinija što zgradu čini dodatno zanimljivom. [7]

Slika 19: Tržnica Belveder nekada [14]

Slika 20: Tržnica Belveder danas (slika od autora)

Campetto

Igralište Campetto što se nalazi uz OŠ Brajda, nalazi se na području Mjesnog odbora Belveder. A osim samog igrališta, taj se naziv zapravo odnosi na niz stambenih zgrada. Naime, upravo se Campetto, koji podrazumijeva šest jednakih dvokatnica prepoznatljivih po narančastoj fasadnoj opeci, ubraja u najstarija riječka radnička naselja. Izgrađeno je 1892. godine, a svaka kuća ima po četiri radnička stana površine od 100 četvornih metara koji su s južne strane imali male vrtove. Naselje je podiglo riječko Radničko društvo. [7]

Slika 21: Campetto DOF [15]

Slika 22: Campetto iz zraka [16]

Slika 23: Campetto s ceste (slika od autora)

Sve stambene i javne zgrade na Belveder-u

Slika 24: Sve stambene i javne zgrade na Belveder-u [8]

Kamen spoticanja u spomen na Riječane stradale u holokaustu

U Ulici Moše Albaharija ispred kućnog broja 17 postavljen je "Kamen spoticanja", odnosno šest-spomen obilježja na članove židovske obitelji koji su tijekom Drugog svjetskog rata s te adrese odvedeni u nacističke logore. [17]

Slika 25: Kamen spoticanja u spomen na Riječane stradale u holokaustu (slika od autora)

4. ANALIZA PROSTORNOG UREĐENJA

4.1. Parking

Parkiranje je svakodnevni proces smještanja i ostavljanja vozila, koje je ograničeno vremenski dolaskom i odlaskom vozila, dok korisnik vozila nastavlja aktivnosti radi koje je poduzeo putovanje. Veličina grada utječe na način parkiranja u gradovima te ako je riječ o manjem gradu kao što je u ovom primjeru Grad Rijeka s manjim brojem stanovnika potražnja se za parkiranjem zadovoljava uličnim parkiranjem dok s porastom broja stanovništva i veličine grada potražnja se zadovoljava izvanuličnim parkiranjem, stoga se nastoji ukloniti ulično parkiranje u što većoj mogućoj mjeri. Ulična mjesta za parkiranje su površine na gradskim ulicama, i to na prostoru kolnika ili nogostup. U gradskoj četvrti Belveder imamo puno primjera parkiranja vozila na kolniku ili nogostupu. Pozitivna strana uličnog parkiranja je ta što je smještanje vozila puno lakše i brže, ostvaruje se mogućnost parkiranja u blizini objekata i privlači vozače koji se kratkotrajno parkiraju. Nedostatci su u tome što smanjuje propusnu moć prometnice, protok vozila prometnicom te samim time i brzinu vožnje. Također, postoji mogućnost zastoja koji povećavaju štetne emisije ispušnih plinova što negativno utječe na ekološko stanje gradova. Ulično parkiranje smanjuje sigurnost prometa jer smanjuje preglednost drugim sudionicima u prometu, zauzima prostor najugroženijim pripadnicima nemotoriziranog prometa te također uzrokuje opasne situacije prilikom ulaska i izlaska vozila s parkirališnog mjesta. [18]

Slika 26: Parking (slika od autora)

Slika 27: Djelomično parkiranje na pješačku stazu (slika od autora)

Slika 28: Označena parkirna mjesta (slika od autora)

Slika 29: Označena bočna parkirna mjesta (slika od autora)

Slika 30: Nedovoljno prostora za pješake (slika od autora)

4.2. Komunikacija

Jedna od pozitivnijih strana u četvrti Belveder je komunikacija. Kako je četvrt u samome centru grada tako je jednostavno doći u bilo koji dio grada. Iznimno je dobro povezana sa svih strana s drugim četvrtima, vođena je tako da se iz bilo kojeg dijela četvrti može doći do prve najbliže točke svoga odredišta bez velikih prepreka. Osim cestovnog prometa koji se sastoji od jedne glavne središnje ulice ovu četvrt krasi i mnogobrojni pješački prilazi koji se nalaze na svakih nekoliko metara te tako spajaju cijelu četvrt što bilo koji objekt ili dio čini dostupnim.

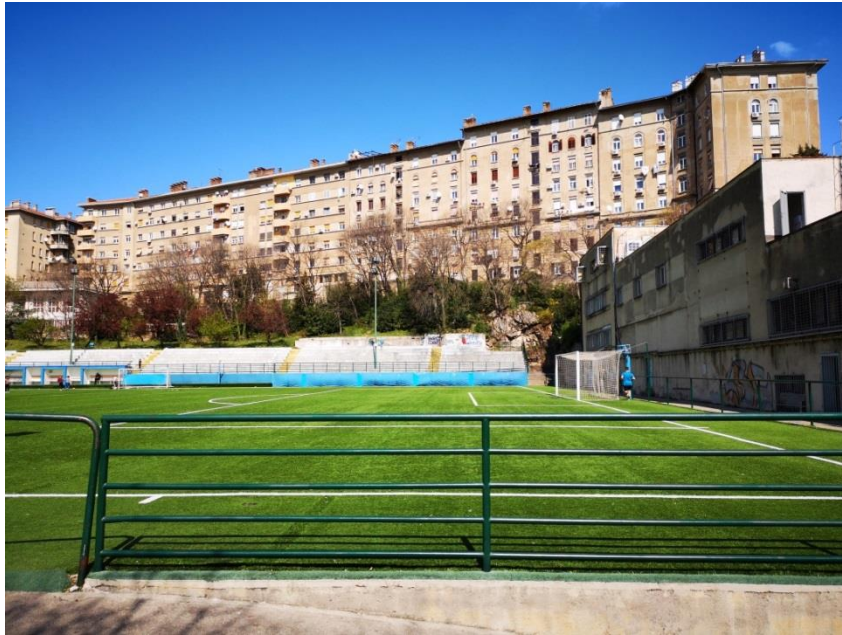
KOMUNIKACIJA

GF	GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI		
Završni/Diplomski rad NAZIV RADA	Sadržaj nacрта: KOMUNIKACIJA		
Student: Mihael Vidić	Kolegij: OSNOVE PROSTORNOG PLANIRANJA		
Mentor: dipl. ing. arch. Marko Franković	Datum: 15.6.2019.	Mjerilo: MJ 1:1000	List: 2

4.3. Javni sadržaj

U gradskoj četvrti Belveder javnih sadržaja ne nedostaje iako je ranije već spomenuto da nekoliko važnih sadržaja nedostaje no s obzirom na lokaciju četvrti koja je u centru grada te površinu to ne dolazi do izražaja. Stanovnicima Belvedera su drugi bitni sadržaji zbog lokacije četvrti u blizini što ju čine izrazito povoljnim za stanovanje.

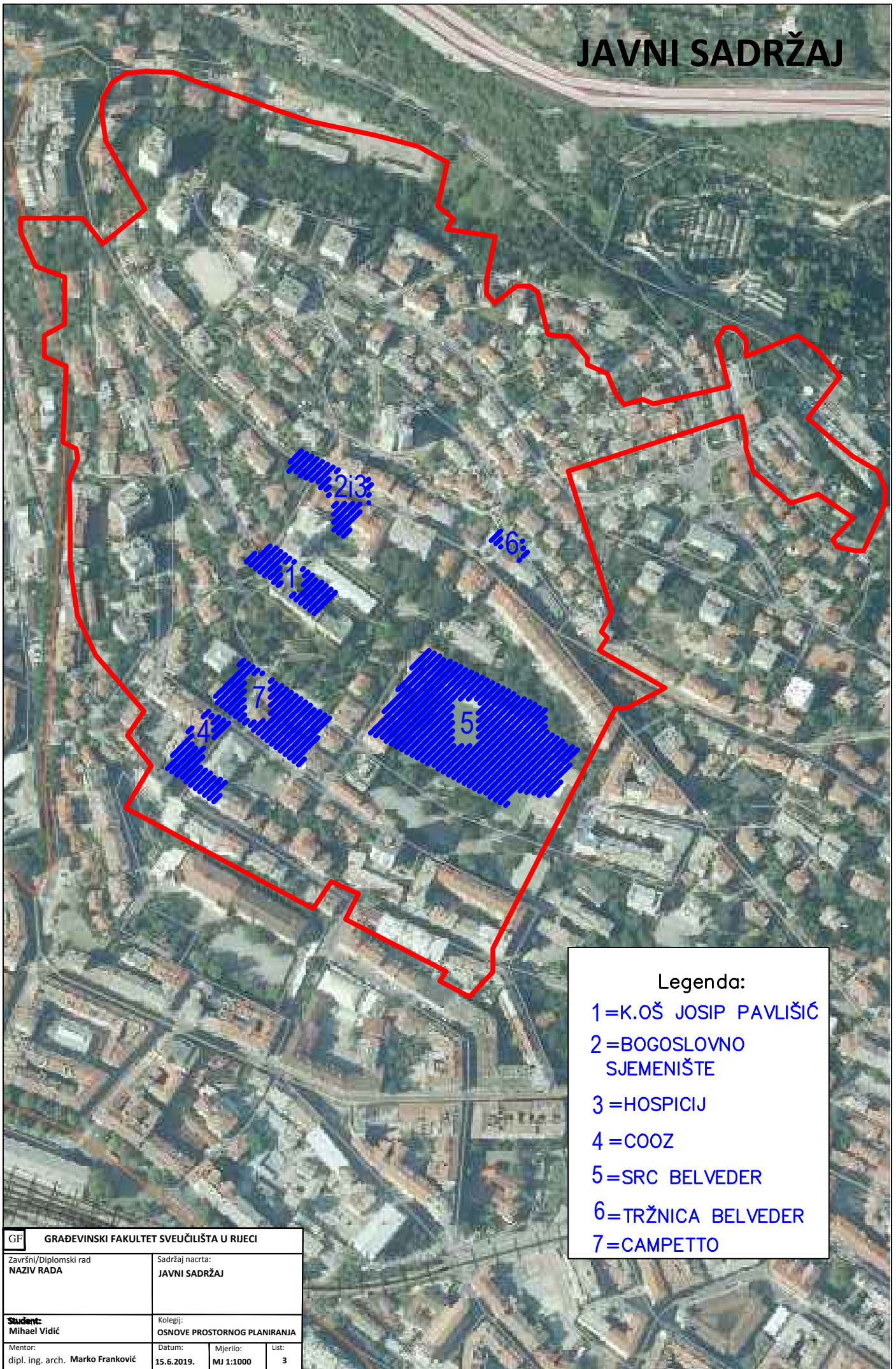

Slika 31: Sportsko-rekreacijski centar Belveder (slika od autora)

Slika 32: Igralište za djecu ispod Sportsko-rekreacijskog centra Belveder (slika od autora)

JAVNI SADRŽAJ

Legenda:

- 1=K.OŠ JOSIP PAVLIŠIĆ
- 2=BOGOSLOVNO SJEMENIŠTE
- 3=HOSPICIJ
- 4=COOZ
- 5=SRC BELVEDER
- 6=TRŽNICA BELVEDER
- 7=CAMPETTO

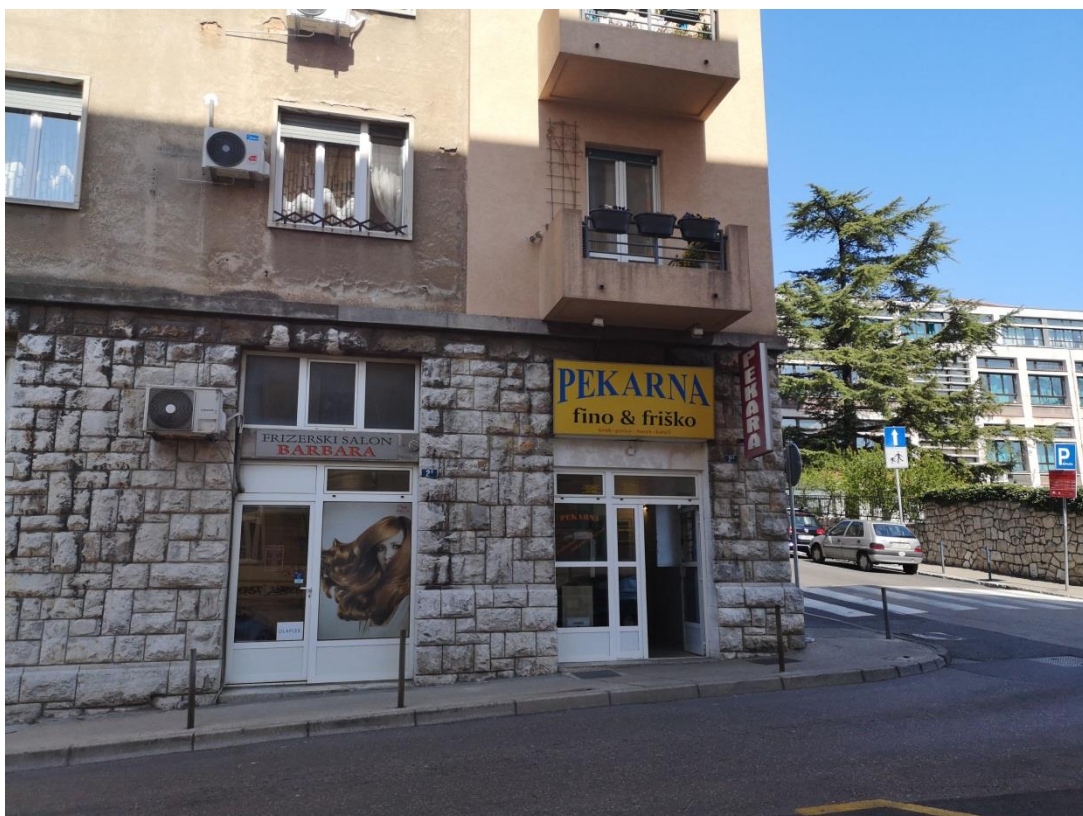
GF GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI			
Završni/Diplomski rad NAZIV RADA		Sadržaj nacрта: JAVNI SADRŽAJ	
Student: Mihael Vidić		Kolegij: OSNOVE PROSTORNOG PLANIRANJA	
Mentor: dipl. ing. arch. Marko Franković	Datum: 15.6.2019.	Mjerilo: MJ 1:1000	List: 3

Slika 33: Poslovni prostori (slika od autora)

Slika 34: Javni sadržaj u smislu ordinacija (slika od autora)

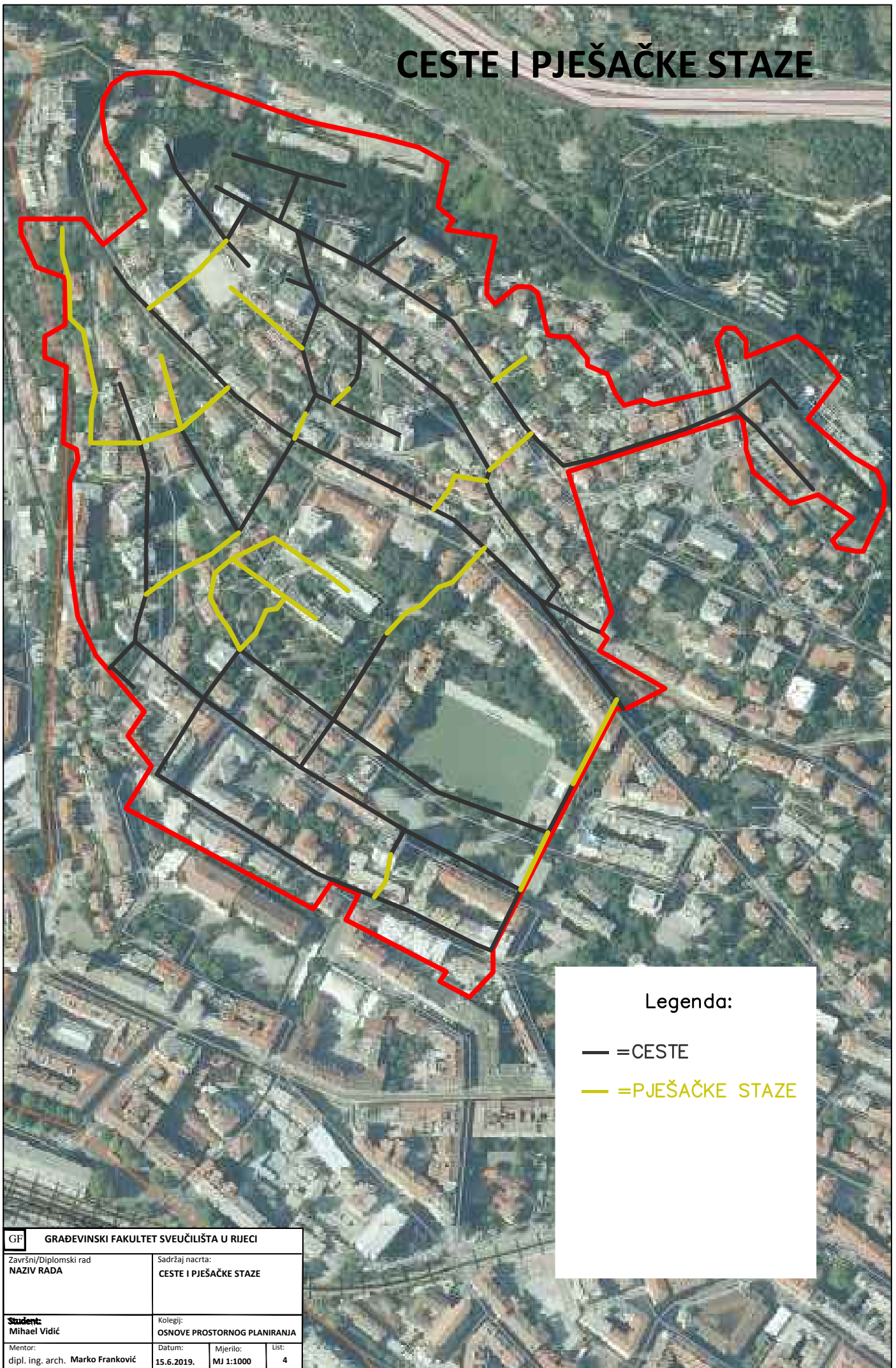

Slika 35: Javni sadržaj (slika od autora)

4.4. Ceste i putevi

Kao što je ranije već navedeno komunikacija je na Belveder-u sjajno isplanirana iako postoji mogućnosti za poboljšanja. Ulice su većinom jednosmjerne što je tipično za grad kao što je Rijeka. Iako su neke ulice još davno projektirane prostora između zgrada ne manjka. Kao što je i karakteristično za Rijeku ulice su većinom jednosmjerne, no isto tako ima prostora i za pješačke staze tako da zadovoljava kriterije.

CESTE I PJEŠAČKE STAZE

Legenda:

— =CESTE

— =PJEŠAČKE STAZE

GF GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI			
Završni/Diplomski rad NAZIV RADA		Sadržaj nacрта: CESTE I PJEŠAČKE STAZE	
Student: Mihael Vidić		Kolegij: OSNOVE PROSTORNOG PLANIRANJA	
Mentor: dipl. ing. arch. Marko Franković	Datum: 15.6.2019.	Mjerilo: MJ 1:1000	List: 4

Slika 36: Cesta na Campettu (slika od autora)

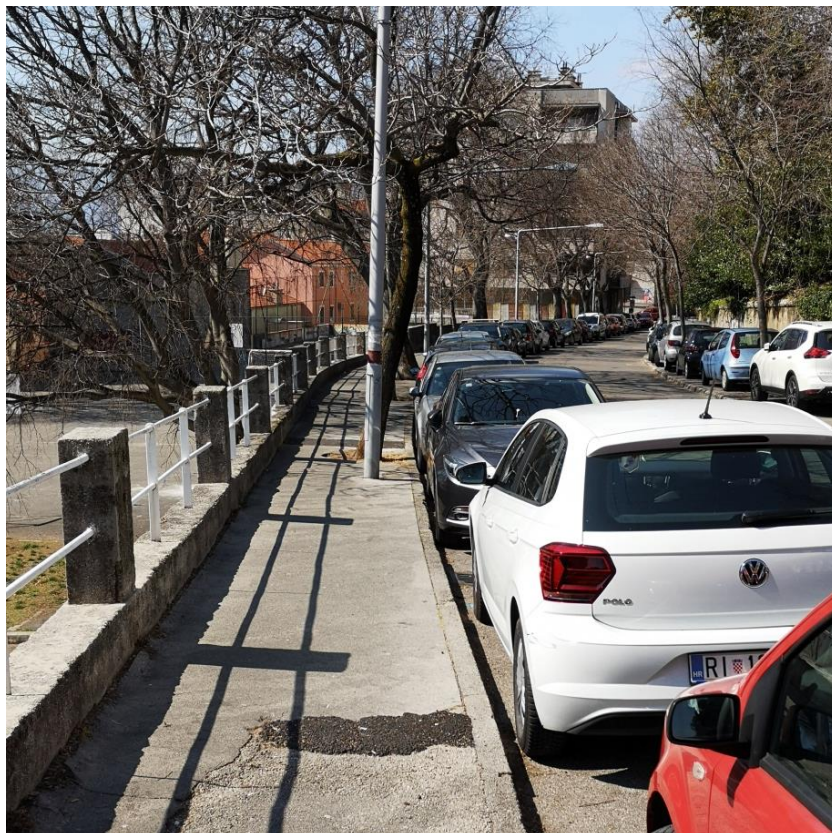

Slika 37: Cesta kao pokazatelj komunikacije i parkirnih mjesta (slika od autora)

Uz veliku većinu jednosmjernih ulica postoje naravno i dvosmjerne kao što je jedna od najvažnijih i najprometnijih ulica na Belveder-u, a to je Tizianova ulica koja praktički i povezuje cijelu četvrt međusobno kao i s drugim susjednim četvrtima.

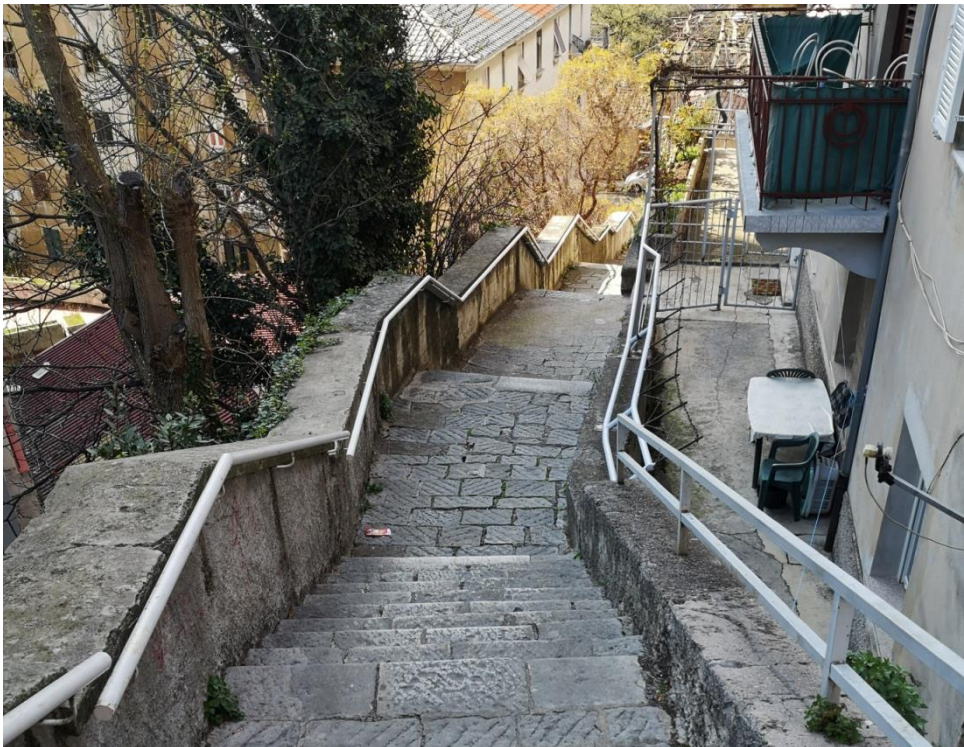

Slika 38: Tizianova ulica (slika od autora)

Slika 39: Manjak prostora za pješake (slika od autora)

Uz mnoštvo cesta posebnu draž ovoj četvrti daju pješački prilazi koji su svugdje za vidjeti na Belvederu jer imaju važnu funkciju. Gotovo pa je cijela četvrt međusobno povezana nekakvim starinskim stubama koji skraćuju put stanovnicima prema svojim odredištima. Naravno, pješačke staze su na svim dijelovima iako je jedan od većih problema širina istih jer ne zadovoljava sve kriterije posebno za one osobe koje imaju otežanu kretanju te isto tako često pješačke staze služe kao mjesto za parkiranje čime se smanjuje mogućnost kretanja tom stazom.

Slika 40: Karakteristično stubište za Rijeku (slika od autora)

4.5.Prostor za osobe s invaliditetom

Za potrebe svladavanja visinskih razlika prostora kojim se kreću osobe smanjene pokretljivosti mogu se koristiti sljedeći elementi pristupačnosti: rampa, stubište, dizalo, vertikalno podizna platforma i koso podizna sklopiva platforma. [19]

Na rubu Belvedera se nalazi rampa za svladavanje visinske razlike u vidu dizala. Dizalo se koristi kao element pristupačnosti za potrebe svladavanja visinske razlike, a obvezno se primjenjuje za svladavanje visinske razlike veće od 120 cm u unutarnjem ili vanjskom prostoru. [19]

Slika 41: Rampa za svladavanje visinske razlike u vidu dizala (slika od autora)

Parkirališno mjesto mora biti smješteno najbliže pristupačnom ulazu u građevinu te mora omogućavati ispunjavanje nekoliko uvjeta kao što su minimalne dimenzije parkirališnog mjesta, najmanji izlaz s parkirališnog mjesta na nogostup koji je 120 cm i brojni drugi. [19]

Slika 42: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom (slika od autora)

Na Belvederu postoji veliki problem osobama slabije pokretljivosti zbog javne pješačke površine koja mora biti široka najmanje 150 cm te povezana bez prepreka s ostalim pješačkim površinama. Ranije smo spomenuli kako su parkirališna mjesta velikim dijelom na nogostupu te tako sprječava slobodno kretanje osobama slabije pokretljivosti.

Slika 43: Problem pješačke zone (slika od autora)

4.6.Zelenilo

Unatoč sportskom centru na Belveder-u nedostaje zelenih površina. Veliki je nedostatak manjak parkova u kojima bi se budući naraštaji mogli igrati ili odrasli ljudi družiti. Na javnim površinama uz cestu je napravljeno nekoliko redova drveća što daje fini vizualni dojam dok se prolazi tom cestom no veći problem je nedostatak parkova i prostora za igru i druženje.

ZELENE POVRŠINE

GF	GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI		
Završni/Diplomski rad NAZIV RADA	Sadržaj nacrt: ZELENE POVRŠINE		
Student: Mihael Vidić	Kolegij: OSNOVE PROSTORNOG PLANIRANJA		
Mentor: dipl. ing. arch. Marko Franković	Datum: 15.6.2019.	Mjerilo: MJ 1:1000	List: 5

5. RAZLIKA IZMEĐU ČETVRTI BELVEDER I DRUGIH GRADSKIH ČETVRTI

Iako Belveder ima svojih dobrih strana kao i loših napravljena je analiza idealne četvrti u centru grada koja je nama bliska kao što je Palmotićeve ulica u Zagrebu. Četvrt u strogom centru grada blizu Trga bana Josipa Jelačića izgrađena je u dalekoj prošlosti te nam služi kao idealan primjer planske organizacije. Jedna od najvažnijih stavki pri planiranju je način razmišljanja kako će se grad razvijati. U Palmotićevoj ulici tako imamo široke ulice kakvih nema na Belveder-u. Ceste su jednosmjerne ali pregledne što je zasluga projektiranja istih. Jedan od najvećih problema u svim većim gradovima je parking koji je u Palmotićevoj ulici odlično organiziran te je ulaz i izlaz s parkirališnog mjesta izravno s ceste i u označenim mjestima za parkiranje tako da vozila ne zauzimaju kolničku traku kao što je slučaj na Belveder-u. Mnoštvo zelenila uz cestu je također od značaja što zbog prizora tijekom vožnje kao i zbog prirodnoga hlada. Stabla su postavljena između parkirališnih mjesta tako da ne smeta niti vozačima pri parkiranju kao ni pješacima. Pješačke staze su odlično projektirane tako da svojom širinom mogu zadovoljiti potrebama osobama slabije pokretljivosti kao i drugim osobama u prolazu. Tijekom istraživanja četvrti Belveder zaključeno je kako na Belveder-u kao i gotovo pa u većini Rijeke nema biciklističkih staza kao u Palmotićevoj ulici što je i razumljivo zbog konfiguracije terena. Jedan detalj je posebno privukao pozornost a to je linija stambenih zgrada u Palmotićevoj ulici. Sve zgrade su linijski raspoređene tako da nema tog objekta koji odstupa svojom visinom ili izgledom neke suvremene zgrade što je i bit jezgre staroga grada. Rasvjeta je odlično napravljena tako da je spojena s drugim zgrada iznad ceste koje se nalaze preko puta i rasvjetna tijela se nalaze u sredini te tako osvjetljavaju cijelu ulicu. Ovo istraživanje dokazuje kako je moguće uz dobro projektiranje i uređenje izgraditi četvrt koja zadovoljava osnovne kriterije vezane za prostorni plan.

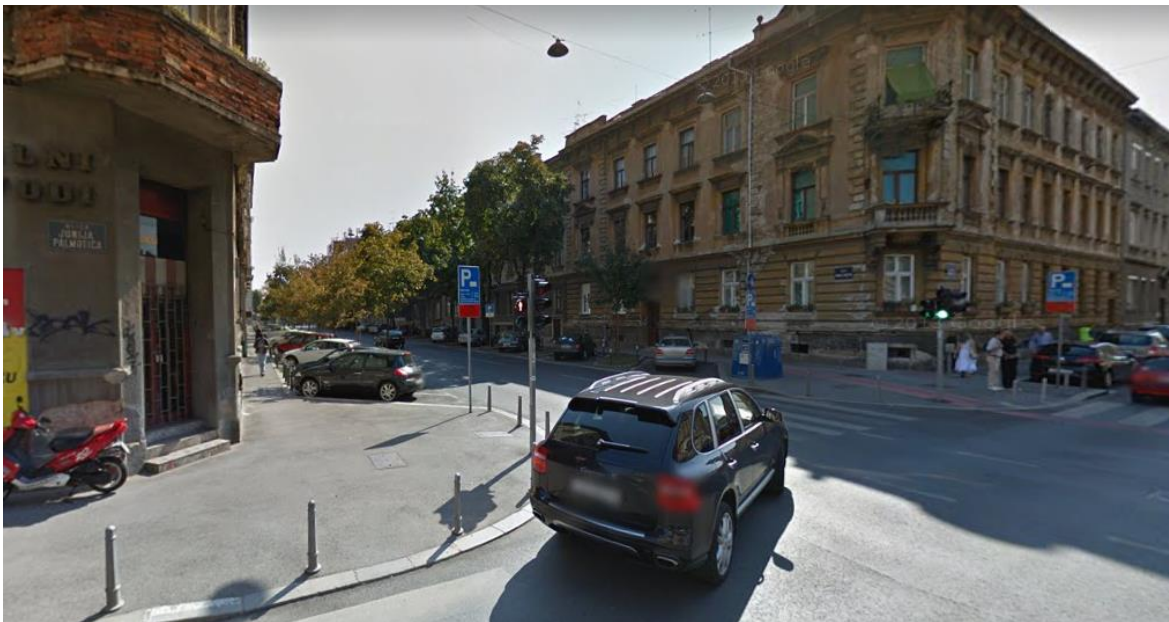
Slika 44: Prikaz prostora i zelenila (preuzeto s Google Maps-a)

Slika 45: Prikaz linije zgrada (preuzeto s Google Maps-a)

Slika 46: Prikaz parkirnih mjesta (preuzeto s Google Maps-a)

Slika 47: Prikaz raskrižja (preuzeto s Google Maps-a)

6.ZAKLJUČAK

Tijekom prikupljanja podataka i analize istih dolazimo do zaključka kako je u gradskoj četvrti Belveder s obzirom na veličinu i lokaciju pogodno za živjeti iako nedostaje raznih sadržaja. Četvrt koja se nalazi u centru grada trebala bi priuštiti sve ono što smatramo osnovnim stvarima za lagodan život.

Puno je problema uočeno tijekom ovog istraživanja ali isto tako moramo biti svjesni kako je teško moguće da se ti isti mogu popraviti. Neki od tih problema koji su vrlo važni za sve stanovnike Belveder-a su parkirna mjesta kojih je manjak i nedostatak važnih svakodnevnih sadržaja koji su ranije navedeni poput Doma zdravlja, pošte, banke i slične njima. Dojam je kako će se ti problemi teško riješiti zbog nedostatka slobodnog prostora.

Tijekom analize prikupljenih podataka uočeno je kako stanovnici Belveder-a nemaju javnog prostora gdje bi se u slobodno vrijeme mogli opustiti i družiti što je bitan faktor svakoga grada da bi se mogla stvarati nova prijateljstva te tako bolje upoznati sa sugrađanima. Taj problem je moguće riješiti tako da se uredi zelene površine koje nisu redovito održavane te se naprave parkovi gdje bi se mladi i stari mogli družiti i igrati. Također, jedna od stavki koja nije manje važna od drugih je briga o osobama slabije pokretljivosti i vidljivosti. Na Belveder-u kao i u ostatku grada nije posvećena briga o osobama s invaliditetom na razini njihovih potreba. Trebala bi se obratiti pažnja na to koliko prostora imaju pri korištenju pješačke staze s obzirom na to da je većina vozila parkirana dijelom na pješačkim stazama te osobama slabije vidljivosti kao i pokretljivosti pomoći pri prolasku javnih stubišta kojih u Rijeci ima na svakih nekoliko metara.

Svakako veseli činjenica da na Belveder-u postoji Sportsko-rekreacijski centar gdje se stanovnici raznih godišta mogu okupljati i trenirati sportove koji ih vesele te tako održavati zdrav život.

Ovaj rad može poslužiti kao ogledni primjer uočavanja svih poteškoća u četvrti Belveder kao i drugih gradskih četvrti. Terensko istraživanje kao i analiza podataka mogu biti osnove za daljnji rad na poboljšanju života svih stanovnika Belveder-a kao i grada Rijeke.

7. LITERATURA

- [1] Povijest Grada Rijeke, <https://hrcak.srce.hr/184359> , pristup 15.05.2019.
- [2] Plan izrade nove Rive, <http://www.lokalpatrioti-rijeka.com/forum/viewtopic.php?f=86&t=1710&start=15>, pristup 15.05.2019.
- [3] Rijeka oko 1900. , <http://cro-eu.com/galerija-fotografija/displayimage.php?album=204&pos=276>, pristup 15.05.2019.
- [4] Tlocrt Rijeke, <https://coupedecheveux2015.blogspot.com/2018/05/rijeka-i-okolica-karta.html>, pristup 15.05.2019.
- [5] Slike Rijeke , <http://www.lokalpatrioti-rijeka.com/rijeka-kroz-fotografiju/rijeka-kroz-slike>, pristup 15.05.2019.
- [6] "Arhitektura secesije u Rijeci", Moderna galerija Rijeka, Rijeka, 1997.
- [7] Belveder , <http://novilist.hr/Vijesti/Rijeka/BIRAMO-RIJECKI-NAJ-KVART-6-Belveder-mjesto-gdje-je-sve-nadohvat-ruke>, pristup 15.05.2019.
- [8] Karta Rijeke, <http://gis.rijeka.hr/gis/>, pristup 15.05.2019.
- [9] Katolička osnovna škola Josip Pavlišić , <http://www.lokalpatrioti-rijeka.com/forum/viewtopic.php?p=82364>, pristup 15.05.2019.
- [10] Katolička osnovna škola Josip Pavlišić,
<https://www.google.com/maps/place/Katoli%C4%8Dka+osnovna+%C5%A1kola+Josip+Pavli%C5%A1i%C4%87/@>, pristup 15.05.2019.
- [11] Katolička osnovna škola Josip Pavlišić,
<https://www.rijekaheritage.org/hr/kj/drzavnamadarskakraljevskapomorskaakademija#>, pristup 15.05.2019.
- [12] Osnovna škola „Belveder“ , http://os-belvedere-ri.skole.hr/skola/povijest?ms_nav=aab, pristup 15.05.2019.
- [13] Sportsko-rekreacijski centar Belveder , <https://www.rijekasport.hr/objekti/src-belveder>, pristup 15.05.2019.

[14] Tržnica Belveder nekad, <https://www.flickr.com/photos/morton1905/8421310580>, pristup 15.05.2019.

[15] Campetto , <https://www.lokalpatrioti-rijeka.com/forum/viewtopic.php?f=242&t=1555>, pristup 15.05.2019.

[16] Riječka radnička naselja, <http://www.novilist.hr/index.php/Vijesti/Rijeka/Knjiga-Rijecka-radnicka-naselja-Prava-socijalna-stanogradnja-dio-je-bolje-proslosti>, pristup 15.05.2019.

[17] Kamen spoticanja , <https://www.mojarijeka.hr/vijesti/u-ulici-mose-albaharija-postavljen-kamen-spoticanja-u-spomen-na-rijecane-stradale-u-holokaustu/>, pristup 15.05.2019.

[18] Prof. dr. sc. Davor Brčić, Mr. sc. Marko Šošćarić, Parkiranje i garaže – priručnik., Zagreb, 2012.

[19] Pravilnik za osobe s invaliditetom, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_78_1615.html Č.9, pristup 15.05.2019.

[20] Prikaz terena Palmotićeve ulica, Google Maps, pristup 15.05.2019.

8. GRAFIČKI PRILOZI

Prilog 1: Mjesni odbor Belveder M 1:1000

Prilog 2: Komunikacija 1:1000

Prilog 3: Javni sadržaj M 1:1000

Prilog 4: Ceste i pješačke staze M 1:1000

Prilog 5: Zelene površine M 1:1000